

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Författare **Hanna Snellman, Vesa Korhonen, Mari Pantsar, Akseli Tiitta, Mira Huusko & Marja-Liisa Saarilampi, Maanpuolustuskorkeakoulun itsearviointi (toim.) Matti Höysniemi**

Publikationsår **2023**, NCU:s publikation **18:2023**

Språk **Finska**

ISBN **978-952-206-795-1 pdf**

4.1 Korkeakoulun valitsema arviointialue

- Högskolans självvärdering

OPPIVA KORKEAKOULU: VASTUULLISUUS JA KESTÄVÄ KEHITYS

MPKK on valinnut vastuullisuuden ja kestävän kehityksen Karvi-auditointiin liittyväksi vapaaehtoiseksi arviointikohteeksi. Vastuullisuus on määritetty MPKK:n strategiassa yhteiskunnallisen vaikuttamisen yhdeksi tavoitteeksi. Vastuullisuus on tunnistettu MPKK:n vastuullisuusohjelmassa laaja-alaiseksi ja kaikki pääprosessit läpäiseväksi toiminnaksi. Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen teemat ovat kuitenkin suhteellisen nuoria Maanpuolustuskorkeakoulun organisaatiokulttuurissa.

Lähtökohtaisesti sodankäynti – ja myös sen harjoittelu – on ympäristöä vahingoittavaa ja tuhoavaa. Normaaliolojen toiminnassa pyrimme minimoimaan ympäristölle aiheutuvat vahingot. Kestävä kehitys on osa YK:n 2030 kestävän kehityksen agenda, joka ohjaa myös Puolustusvoimien ympäristöohjelmaa. Siitä on tunnistettu ainakin seuraavat osa-alueet liittyviksi Maanpuolustuskorkeakouluun:

Tavoite

2. Ei nälkää
3. Terveyttä ja hyvinvointia

Merkitys tai osallisuus Maanpuolustuskorkeakoululle

Toimillamme vähennämme ruokahävikkiä ja vaikutamme ruokailutottumuksissa pienemmän hiilijalanjaljen tuotteisiin Terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille. Vaikutamme Suomen nuorison liikuntatottumuksiin varusmiespalveluksen aikana 3.5 Tehostaa päihteiden, mukaan lukien huumeiden ja alkoholin, väärinkäytön ehkäisemistä ja hoitoa. 3.a Tukea Maailman terveysjärjestön (WHO) tupakoinnin torjunnan puitesopimuksen täytäntöönpanoa kaikissa maissa tarpeen mukaan

4. Hyvä koulutus	<p>Elinikäinen oppiminen, avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus.</p> <p>4.7 Varmistaa vuoteen 2030 mennessä, että kaikki oppijat saavat kestäväen kehityksen edistämiseen tarvittavat tiedot ja taidot esimerkiksi kestävää kehitystä ja kestäviä elämäntapoja, ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa, rauhan ja väkivallattomuuden kulttuurin edistämistä, maailmankansalaisuutta, kulttuurien monimuotoisuuden sekä kulttuurin osuutta kestävässä kehityksessä arvostavan koulutuksen kautta.</p>
5. Sukupuolten tasa-arvo	<p>naisten ja tyttöjen oikeuksien ja mahdollisuuksien vahvistaminen. Naisten rekrytointi sotilasammattiin.</p> <p>5.1 Lopettaa kaikenlainen naisiin ja tyttöihin kohdistuva syrjintä kaikkialla</p>
10. Eriarvoisuuden vähentäminen	<p>Kasvatustehtävällämme vaikutamme Suomen nuorison asenteisiin yhtenäistämällä kansakuntaa ja vähentämällä eriarvoisuutta. Kaikki varusmiespalveluksen aloittavat ovat samanarvoisessa asemassa jatkovalintojen ja suoriutumisen suhteen.</p> <p>10.3 Taata yhtäläiset mahdollisuudet ja vähentää eriarvoista kohtelua muun muassa poistamalla syrjinnän mahdollistavat lait, politiikat ja käytännöt sekä edistämällä asianmukaista lainsäädäntöä, politiikkoja ja toimenpiteitä</p>
12. Kestävät kaupungit ja yhteisöt	<p>Vaikutamme opiskelijoiden ja henkilökuntamme asenteisiin kestävien valintojen puolesta. Pyrimme valitsemaan tuotteita ja palveluita, jotka ovat ympäristölle vähiten haitallisia.</p> <p>12.3 Puolittaa vuoteen 2030 mennessä maailmanlaajuinen ruokajätteen määrä jälleenmyyjä- ja kuluttajatasolla sekä vähentää ruokahävikkiä tuotanto- ja jakeluketjuissa sadonkorjuun jälkeinen hävikki mukaan lukien.</p> <p>12.5 Vähentää vuoteen 2030 mennessä merkittävästi jätteiden syntymistä ennaltaehkäisyn, kierrätyksen ja uudelleenkäytön keinoin.</p> <p>12.8 Varmistaa vuoteen 2030 mennessä, että kestävästä kehityksestä ja luontoa suosivista elämäntavoista ollaan tietoisia kaikkialla</p>
16. Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto	<p>Instituutiovastuullisuus</p> <p>16.7 Varmistaa joustava, kaikkia koskeva, osallistava ja edustava päätöksenteko kaikilla tasoilla.</p> <p>16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla.</p> <p>16.b Edistää ja panna täytäntöön syrjinnän vastaisia lakeja ja kestäväen kehityksen käytäntöjä</p>
17. Yhteistyö ja kumppanuus	<p>17.15 Kunnioittaa kunkin maan poliittista liikkumisvaraa ja johtoa köyhyden poistamiseen ja kestäväen kehitykseen tähtäävän politiikan laatimisessa ja toteuttamisessa</p>

Taulukko 2: Kestäväen kehityksen agendan merkitys ja osallisuus Maanpuolustuskorkeakoululle

Maanpuolustuskorkeakoulun strategian lisäksi vastuullisuus ja kestävä kehitys on nostettu toiminnan keskiöön laatimalla MPKK:n vastuullisuusohjelma vuonna 2020. Sen päämääränä on:

- tehdä Puolustusvoimien kestäväen kehityksen ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet tunnetuiksi sekä edistää niiden toteutumista
- tuoda esiin yhteiskunnan turvallisuutta ja vakautta lisäävien toimien merkitystä kestäväelle kehitykselle
- edistää MPKK:n käytössä olevien tilojen ja käyttämien harjoitusalueiden ympäristönsuojelua
- kannustaa pohtimaan omien asenteiden ja valintojen merkitystä.
- Ohjelman toteutukseen ja kehittämiseen voi jokainen vaikuttaa muun muassa antamalla palautetta ja tekemällä aloitteita.

Vastuullisohjelma jakaantuu viiteen keskinäisriippuvaan osa-alueeseen:

- Opetus – syvälinen ymmärrys, aikaansa seuraavia osaajia
- Tutkimustoiminta, innovaatiot ja opinnäytetyöt – halu ennakoida, uuden tiedon tuottaminen
- Yhteiskunnallinen vaikuttaminen – verkottuminen, viestintä
- Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmä – MPKK Green Campus
- Asenteet – yhteisen arvopohjan vahvistaminen

Strategiaan ja vastuullisuusohjelmaan määritettyjä vastuullisuuden ja kestävän kehityksen tavoitteita koordinoidaan erityisesti YVV-kehittämisyhmässä ja Green Campus-kehittämisyhmässä. Vastuullisuuden toteuttaminen tapahtuu vastuullisuusohjelman mukaisesti kaikissa pääprosesseissa, sekä monissa tukiprosesseissa. Tämän lisäksi kestävän kehityksen opetusta on toteutettu kaikilla tutkintotasoilla viime vuosina.

Käytännössä vastuullisuutta ja kestävää kehitystä on pyritty edistämään seuraavilla toimenpiteillä:

- Tutkimus: kestävä kehitys on otettu huomioon osana puolustuskyvyn suunnittelua ja siihen liittyvää tutkimusta; tutkimusseminaarien ja työpajojen hyödyntäminen innovointiin
- Opetus: osaksi opetusta kaikilla tutkintotasoilla, täydennyskoulutuksessa ja kriisinhallintakoulutusta. Tavoitteena on tunnistaa Puolustusvoimien kestävä kehitystä ja vastuullisuutta tukevat hankkeet ja tehdä ne näkyväksi opiskelijoille
- Yhteiskunnallinen vaikuttavuus: asiantuntijoiden kautta tapahtuva yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuminen, verkostoituminen, sisäisen ja ulkoisen viestinnän hyödyntäminen
- Kampus: sitoutuminen WWF Green Officen kriteereihin, ympäristöjärjestelmän rakentaminen, hiilijalanjälki: matkustaminen ja kiinteistöt, asennekasvatus: henkilöstö ja opiskelijat

Korkeakoulun osalta vastuullisuus ja kestävä kehitys on tullut osaksi strategiaa ja toimintaa vasta viime vuosien aikana. Se on tunnistettu merkittäväksi kehityskuluksi yhteiskunnassa ja sellaiseksi, joka koskettaa myös Puolustusvoimia ja Maanpuolustuskorkeakoulua sen osana. Sen juurtuminen organisaatiokulttuuriin on kuitenkin vielä kesken ja etsii muotojaan. Korkeakoulu haluaa tämän auditoinnin yhteydessä saada näkemystä siitä, miten se voisi kehittää toimintatapoja, joilla vastuullisuus ja kestävä kehitys muodostaa entistä pysyvämmän ja vaikuttavamman jäljen organisaatiokulttuuriin.

Toiseksi korkeakoulu haluaa saada kokonaisarvion siitä, ovatko nyt käytössä olevat keinot asian edistämiseksi senkaltaisia, millä haluttuja vaikutuksia voitaisiin saada ja mihin asioihin korkeakoulun tulee panostaa lähivuosina asian kehittämiseksi.

Vahvuudet

Vastuullisuus ja kestävä kehitys on tunnistettu korkeakoulussa kehitettäväksi asiaksi strategiassa ja vastuullisuusohjelman laatimisella

Kestävää kehitystä on opetettu eri tutkintotasoilla

Teeman ympärille on kyetty muodostamaan foorumeja, joilla sitä koordinoidaan ja kehitetään

Kehittämiskohteet

Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen käytänteiden ja ymmärryksen vakiintuminen on aluillaan. Tietoisuutta ja asian konkretisointia tulee lisätä opiskelijoille ja henkilöstölle

Vastuullisuuden osuus tutkimuksen ja opetuksen sisällöissä on vielä vähäinen

Asian saama prioriteetti ei nouse riittävän korkealle käytännön arjessa ja johtamistilanteissa

Toteutukseen ei ole varattu riittävästi resursseja, jolloin asian toteuttaminen jää oman toimen ohella ylitöinä tehtäväksi